

ΤΟ ΦΥΣΙΚΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΡΑΦΦΙΣΜΕΝΟΝ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΝ

ΑΝΑΣΤ. ΣΤΕΦ. ΚΩΝΣΤΑ

Διδάκτορος Χημικού

Εἰς προηγούμενον ἄρθρον μου ἔγραψα ὄλγα τινὰ περὶ τῶν προϊόντων τοῦ ἐλαιοκάρπου ἀπὸ ἀπόψεως ποσοτικῶν ἀποδόσεων. Εἰς τὸ σημερινὸν καὶ εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα μου δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν ἐκθλιψιν τοῦ ἐλαιοκάρπου, οὔτε μὲ τὴν συλλογὴν τούτου, οὔτε μὲ ὁδηγίας περὶ τῆς παρασκευῆς καλῶν ποιότητων ἐλαιολάδου.

Τὰ ζητήματα αὐτὰ ὅλοι τὰ γνωρίζουν ἀλλὰ δὲν τὰ ἐφαρμόζουν. Ἡ «Ἐλοϊκὴ Ἐπιθεώρησις» εἰς σειρὰν ἄρθρων ἀνέπτυξε ταῦτα λεπτομερέστατα. Τὸ ἐλαιολάδον διαφέρει, ὡς γνωστὸν ὄχι μόνον ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἀπὸ ἔτος εἰς ἔτος ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ ἐκθλιβομένου ἐλαιοκάρπου τῶν καιρικῶν συνθηκῶν, τῶν μεθόδων ἐργασίας κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μεθόδους ἐργασίας καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ μηχανοκίνητα ἐλαιοτριβεῖα ὑπάρχει μίᾳ μικρᾷ παρεξήγησις.

Πολλοὶ νομίζουν ὅτι τὰ ὑδραυλικά πιεστήρια ἔχουν ὡς μόνον σκοπὸν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐλαίου

ποῦ ἀπομένει εἰς τοὺς πυρήνας. Ἐν τούτοις δὲν εἶνε ἔτσι. Ὡς μεγάλα πλεονεκτήματα τοῦ ὑδραυλικοῦ πιεστηρίου καὶ ἐν γένει τοῦ μηχανοκινήτου ἐλαιοτριβεῖου πρέπει νὰ θεωροῦνται 1) ἡ ἐπιτάχυνσις τῆς ἐργασίας ποῦ ἐπιτρέπει τὸ ἄλεσμα μεγαλύτερων ποσοτήτων καρποῦ, 2) ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων τῆς κατεργασίας καὶ 3) ἡ δυνατότης τερήσεως τῆς ἀπαιτουμένης σχολαστικῆς καθαριότητος ποῦ εἶνε ὄρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν παραγωγὴν καλοῦ ἐλαίου.

Ὁ κοινὸς σκοπὸς ὄλων τῶν ἐργαζομένων περὶ τὴν ἐλαιοπαραγωγὴν πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀύξεισις τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ παρασκευὴ ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτέρων ποιότητων ἐλαιολάδου καὶ αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ὄλων.

Πολλάκις βλέπει κανεὶς νὰ περιμένουν σιβαγμένα καὶ ἀναμμένα ἐλαῖα εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ νὰ καθυστερῇ ἡ ἐργασία τοῦ ἐλαιοτριβεῖου διὰ νὰ μὴ τυχὸν μείνῃ εἰς τὸν πυρῆνα 0.5 ἢ 1 ο)ο περισσότερον πυρηνέλαιον δηλαδὴ διὰ νὰ σώσωμεν τὸ καρφί

1933	τόννοι	2.972
1934	»	2.482
1935	»	3.082
1936	»	1.872

Συνεπῶς ἐξήχθησαν πυρηνέλαια προερχόμενα ἐξ Ἑλληνικῶν ἐλαιοπυρήνων κατὰ τὰ ἔτη.

1933	τόννοι	1.729
1934	»	2.774
1935	»	4.701
1936	»	331

Ἡ σημειουμένη μείωσις κατὰ τὸ 1936 ὀφείλεται εἰς τὴν μειωμένην ἐλαιοπαραγωγὴν τοῦ ἔτους τούτου ἥτις μόλις ἐκάλυψε τὰς ἀνάγκας εἰς πυρηνέλαια τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ ἐσοδεία ἦτο ἄφθονος καὶ ἐκ τούτου μίᾳ μείωσις τῶν τιμῶν.

Ἡ μείωσις τῶν τιμῶν συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐπιδιώκωσιν οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ νὰ ἐγκαταστήσωσι ἐργοστάσια εἰς τὴν ὑπαιθρὸν διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὸ προϊόν των δι' ἴδιον λογαριασμόν.

Τὰ περισσότερα ἐργοστάσια εἶνε πράγματι, ἐγκατεστημένα εἰς τὰ βιομηχανικὰ κέντρα, ἀρκετὰ ἀπομακρυσμένα ἀπὸ τὰ παραγωγικὰ διαμερίσματα. Ἡ μεταφορὰ μακρυνὴ καὶ στοιχίζουσα, ἀπορροφᾷ ἐν μέγα μέρος τῆς ἀξίας. Οἱ ἐλαιοκαλλιερῆται δὲν

εὐρίσκουσι συμφέρον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐλαιοπυρήνων καὶ προτιμῶσι νὰ τοὺς διατηρῶσι διὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιῶσιν ὡς καύσιμον ὕλην, διαθέτωσι δὲ τὸ πλεόνασμα ἐκ τῆς τοιαύτης χρήσεως. Οἱ ἐλαιοπυρήνες ὅμως οὔτοι ἔχουσι ὑποστὴ ζύμωσιν καὶ τὸ ἐκ τούτων παραγόμενον πυρηνέλαιον δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰμὴ μόνον διὰ τὴν σαπωνοποιΐαν.

Τὸ πυρηνέλαιον χρησιμοποιεῖται κατὰ κανόνα εἰς τὴν σαπωνοποιΐαν. Ἡ βιομηχανία σάπωνος εἰσάγει ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἑτησίως 3.000 περίπου τόννους καυστικὴν σόδα ἀξίας γύρω τῶν 30.000.000 δραχ. καὶ 5—6.000 τόννους ἀνθρακικῆς σόδας ἀξίας 18—20.000.000 δραχ.

Ἡ παραγωγὴ σάπωνος ἀνέρχεται περίπου εἰς 25.000 τόννους ἑτησίως τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ὀποίων ἀπορροφᾷ ἡ ἐσωτερικὴ κατανάλωσις. Ἐλάχισται ποσότητες ἐξάγονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἰδίᾳ εἰς Αἴγυπτον. Κατὰ τὸ 1935 ἐξήχθησαν σάπωνες 448 τόννοι ἀξίας 7.000.000 δραχ. καὶ κατὰ τὸ 1936 τόννοι 117 ἀξίας 3.000.000 δραχ.

Ἐξ ἀντιθέτου ἡ Ἑλλὰς εἰσάγει ἐξ Ἀμερικῆς, Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Γερμανίας μικρὰς ποσότητας σάπωνος πολυτελείας. Κατὰ τὸ 1935 εἰσήχθησαν 8 τόννοι ἀξίας 518.000 δραχ. — κατὰ τὸ 1936 τόννοι 11 ἀξίας 554.000 δραχ.

χάνομεν τὸ πέταλον. Ὁ λογαριασμός εἶναι εὐκολός διὰ νὰ ἀποδείξη ποῖον εἶναι συμφερότερον ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν ἀντιληφθοῦν ὅλοι μαζί, δηλαδὴ αἱ ἀρχαί, οἱ παραγωγοί, οἱ ἐλαιοτριβεῖς καὶ γενικῶς ὅλοι οἱ περὶ τὴν ἐλαιοπαραγωγὴν ἀσχολούμενοι.

Ὅπως ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα ἕνα μέρος τοῦ παραγομένου ἐλαιολάδου εἴτε εἶνε ἀκατάλληλον πρὸς βρῶσιν, εἴτε θεωρεῖται τοιοῦτον. Παρὰ ἄλλως αὐξάνουν καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν καταναλωτῶν καὶ ζητεῖται συνεχῶς ἔλαιον μὲ ἐλαφρότερας καὶ εὐγενεστέρας ὀργανοληπτικὰς ἰδιότητας καὶ μὲ μικρότερον δξύτητα.

Ἐπειδὴ, ὡς γνωστόν, ἡ δξύτης εἶναι μίᾳ μετρητῆ ἔνδειξις τῆς ποιότητος τοῦ ἐλαιολάδου, λαμβάνεται αὐτὴ ὡς βᾶσις διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ποιοτήτων. Ἀλλὰ δὲν σημαίνει ὅτι ἀρκεῖ ἕνα ἐλαιολάδον νὰ ἔχη δξύτητα κάτω τοῦ 100 διὰ νὰ εἶναι ἄριστον, πρέπει καὶ ὀργανοληπτικῶς δηλαδὴ καὶ ὡς ὄσμῃ καὶ γεύσει, νὰ εἶναι ἄριστον. Ἀντιθέτως μάλιστα συμβαίνει ἕνα ἐλαιολάδον μεγαλειότερας δξύτητος μὲ καλὴν ὄσμην καὶ γεῦσιν νὰ πληρωθῇ ἀκριβώτερον ἀπὸ ἄλλο μικρότερας δξύτητος μὲ ἐλαττωματικὴν ὄσμην καὶ γεῦσιν.

Ὅσα ἔλαια ἔχουν δξύτητα τοιαύτην ὥστε νὰ μὴ θεωροῦνται κατὰλληλα πρὸς βρῶσιν, λαμβάνουν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν πρὸς τὰ ἐργοστάσια, εἴτε διὰ νὰ ραφινარიθοῦν εἴτε διὰ νὰ σαπωνοποιηθοῦν, εἴτε διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὰς κλωστικὰς καὶ ἄλλας βιομηχανίας.

Τὸ ἐλαιολάδον εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν

Ἐπεκράτησεν μεταξὺ τῶν παραγωγῶν ἐλαιολάδου ὄλων τῶν χωρῶν καὶ ἰδιαίτερος μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, νὰ ἀξιοῦν νὰ πληρωθῇ τὸ ἐλαιολάδον εἰς τιμὰς ὑπερδιπλασίας συνήθως τῶν τιμῶν τῶν ἄλλων βρωσίμων ἐλαίων. Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τῶν ὅτι διὰ τῆς τάκτικῆς αὐτῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀξιεθῇ ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καταναλώσει τοῦ ἐλαιολάδου, ἀλλὰ ὅλους ἀντιθέτως θὰ ἐλαττωθῇ αὐτὴ. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι τὸ ἐλαιολάδον τὸ φερόμενον εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον εἶναι ἐλάχιστον, ἴσως δὲν εἶναι περισσότερο τοῦ 50 τοῦ συνόλου τῶν λιπῶν καὶ ἐλαίων δὲν εἶναι ἐπομένως καθόλου ἀπίθανον νὰ ἀντιληφθοῦν καὶ οἱ ξένοι καταναλωταὶ τῶν 5 ἑκατοστῶν αὐτῶν, ὅτι ἤμποροῦν νὰ ζήσουν ἐξ ἴσου καλὰ καὶ ἐξοδεύοντες ὀλιγώτερα μὲ ἄλλας ἐλαιώδεις οὐσίας μὲ τὰς ὁποίας διαιτῶνται πολὺ καλὰ τὰ ἄλλα 95 ἑκατοστὰ τῶν καταναλωτῶν.

Ἄμεσον συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω εἶναι ὅτι διὰ νὰ μὴ χᾶσωμεν τὴν ἀπομένουσαν μικρὰν διεθνή κατανάλωσιν ἐλαιολάδου ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ αὐξήσωμεν αὐτήν, εἶναι ἀνάγκη νὰ πωλήσωμεν τοῦτο εὐθηνότερον, ἐπιδιώκοντες συγχρόνως παρασκευὴν καλλιτέρων ποιοτήτων καὶ αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς.

Τὸ ραφινარიζόμενον ἐλαιολάδον

Ὅπως ἀνέφερα καὶ ἀνωτέρω τὰ ἐλαιολάδα τὰ

θεωρούμενα ἀκατάλληλα πρὸς βρῶσιν ἀγοράζονται ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια. Κατὰ μέγα μέρος τὰ ἔλαια αὐτὰ ὑποβάλλονται εἰς ραφινάρισμα τὸ ὁποῖον σύγκειται εἰς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰ ἐλεύθερα ὀξέα, εἰς μερικὸν ἀποχρωματισμὸν καὶ εἰς ἀπόσμησην. Ἐν περιγραφῇ εἰς προσεχῆς ἄρθρον τὸ ραφινάρισμα ἀπὸ τῆς χημικοτεχνικῆς τοῦ πλευρᾶς. Ἐδῶ θὰ ἀναφέρω ὀλίγα διὰ τὰς ἰδιότητας καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ραφινარიζόμενου ἐλαιολάδου.

Πολλοὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ ραφινარიζόμενου ἐλαιολάδου μὲ διαφόρων εἰδῶν ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν μὲν μίαν δόσιν ἀληθείας, ἀλλὰ ἐξετάζον τὸ ζήτημα μονοπλεύρως. Ἡ πραγματικότης ἔχει ὡς ἑξῆς.

Ἐφ' ὅσον, καλῶς ἢ κακῶς, παράγονται ἐλαιολάδα μεγάλης δξύτητος χαρακτηριζόμενα ὡς ἀκατάλληλα πρὸς βρῶσιν, καὶ ἰατρικῶς εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ καταναλώσις ἐλαίων μεγάλης δξύτητος εἶναι ἐπιβλαβής, πρέπει νὰ εὐρεθῇ ὁ τρόπος τῆς καλλιτέρας δυνατῆς διαθέσεως τῶν ἐλαίων αὐτῶν καὶ ὡς τοιοῦτος ἀσφαλῶς ὁ καλλίτερος εἶναι τὸ ραφινάρισμα.

Εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ραφινάρισμα ἀφαιρεῖ μαζί μὲ τὴν δξύτητα καὶ μερικὰ χρήσιμα συστατικά (βιταμίνες κλπ.) ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι προτιμώτερον νὰ φάγη κανεὶς μίαν τροφήν ὀλιγώτερον ὠφέλιμον ἀντὶ μιᾶς ἄλλης ἀποδεδειγμένως βλαβερᾶς. Ἀλλωστε δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἢ ἑλλειψίς τῶν βιταμινῶν τοῦ ἐλαίου δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ κἄν, διότι δυνάμεθα νὰ τρώωμεν καὶ τρώωμεν ἀρκετὰς ἐλαίας αἱ ὁποῖαι συμπληρῶνουν ἀπολύτως τυχὸν παρουσιαζομένην ἑλλειψίν τῶν βιταμινῶν αὐτῶν.

Προκειμένου νὰ ἐκλέξωμεν μεταξὺ ἑνὸς καλοῦ λεπτοῦ ἀγούρελαιου καὶ ἑνὸς ραφινέ, ἀσφαλῶς εἶναι προτιμώτερον τὸ πρῶτον, ἀλλὰ μεταξὺ ἑνὸς μετρίου ἐλαίου καὶ ἑνὸς ραφινέ καλλίτερον εἶναι τὸ ραφινέ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑλλειψίν ὀσμῆς καὶ γεύσεως ἀπὸ τοῦ ραφινარიζόμενου ἐλαίου, ἡ ἑλλειψίς αὕτη δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ ἀπολύτως δι' ἀναμίξεως μὲ καλὸν φυσικὸν ἔλαιον, ὁπότε παράγεται ἔλαιον ἀνταποκρινόμενον πλήρως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καταναλώσεως.

Ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς τὸ ραφινέ ἔλαιον δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀκριβώτερον ἑνὸς καλοῦ ἐλαίου ἐνῶ τὸ περιποιημένον καλὸν καὶ φυσικὸν ἀγούρελαιον θὰ πληρωθῇ ἀσφαλῶς καλλίτερα ἀπὸ τὸ ραφινέ.

Ἐπομένως τὸ ραφινარიζόμενον ἐλαιολάδον ἀφ' ἑνὸς δημιουργεῖ τὴν δυνατότητα καλῆς ἀξιοποιήσεως τῶν κακῶς παρασκευασθέντων φυσικῶν ἐλαίων, ἀφ' ἑτέρου ἱκανοποιεῖ καὶ τὰς ἀνάγκας ὀρισμένης τάξεως καταναλωτῶν καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τύχη ἐκ μέρους ὄλων τῆς δεούσης προσοχῆς. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον αἱ ἑλληνικαὶ ραφινάραι τότε τὰ ἐλαιολάδα μεγάλης δξύτητος θὰ ἐξήγοντο διὰ νὰ ραφινარიθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ θὰ ἐπωφελοῦντο οἱ ξένοι τὰ ἀντίστοιχα ὠφέλη, ἐνῶ τώρα

ΤΟ ΚΙΚΙΝΕΛΑΙΟΝ

ΙΩΑΝ. Δ. ΚΑΝΔΗΛΗ Χημικοῦ
Δρος φυσικῶν Ἐπιστημῶν

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη γίνεται προσπάθεια ἐπεκτάσεως (ἔχει ἤδη εἰσαχθῆ) καλλιέργειας τοῦ κρότωνος (κίκεως). Ἐκ τῶν γενομένων μέχρι σήμερον πειραμάτων καλλιέργειας τοῦ ἀπεδείχθη ὅτι εὐδοκίμει εἰς τὴν χώραν μας καὶ ὅτι μάλιστα οἱ καρποὶ τοῦ εἶνε ἀνωτέρας ἀποδόσεως εἰς ἔλαιον παρὰ τοῦ εἰς ἄλλας χώρας καλλιεργουμένου. Θεωροῦμεν ὅθεν σκόπιμον νὰ παραθέσωμεν κατωτέρω ἀπόσπασμα μελέτης τοῦ ἐκλεκτοῦ μας συνεργάτου κ. ΙΩΑΝ. Δ. ΚΑΝΔΗΛΗ χημικοῦ Δρος τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὰ «Χημικὰ Χρονικά», ἀναφερόμενον εἰς τὸς Ἐφαρμογὰς τοῦ κικινελαίου

Πατρὶς τοῦ κρότωνος ἢ κίκεως, φαίνεται ὅτι εἶναι αἱ Ἰνδίαι ἢ ἡ Κεντρικὴ Ἀφρικὴ, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων δὲ χρόνων ἦτο γνωστὴ ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἔλαιου τῶν σπερμάτων αὐτοῦ, χρησιμοποιουμένου κυρίως ὡς φωτιστικοῦ ἢ διὰ τὴν ἐπάλειψιν τοῦ σώματος. Σήμερον τὸ κικινελαίον θεωρεῖται ἐν ἓκ τῶν πολυτιμωτέρων ἔλαιων, εὐρίσκει ποικιλωτάτας ἐφαρμογὰς καὶ εἶναι κατ' ἐξοχὴν διαδεδομένον. Τὰς κυριώτερας ἓκ τῶν ἐφαρμογῶν τοῦ αὐτῶν θὰ ἐπιχειρήσωμεν περαιτέρω ν' ἀναπτύξωμεν δι' ὀλίγων.

Εἰς τὴν ἰατρικὴν. Τὰ σπέρματα τοῦ κίκεως, συνεισφέρει λίαν τοξικῆς οὐσίας (τοῦ ἀλκαλοειδοῦς ρικίνης), εὐρισκομένης εἰς τὸν ἐξωτερικὸν φλοιὸν αὐτῶν, εἶναι δὲ περιεργον πῶς, παρὰ τὴν ιδιότητα ταύτην, χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων εἰς τὰς Ἰνδίας διὰ θεραπευτικοὺς σκοποὺς. Ἡ σύγχρονος ἰατρικὴ χρησιμοποιεῖ μόνον τὸ ἕξ αὐτῶν ἐξαγόμενον κικινελαίον διὰ τὰς γνωστὰς ἀρίστας καθαρτικὰς ιδιότητας, τὰς ὁποίας παρουσιάζει καὶ διὰ τὰς ὁποίας κατατάσσεται εἰς τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν φαρμάκων τοῦ εἶδους του. Μέχρι τοῦδε δὲν κατορθώθη νὰ ἐξακριβωθῇ ἐπακριβῶς πού ὀφείλονται αἱ ιδιότητές του αὐταῖ, ἂν δηλ. πρέπει νὰ ἀποδοθῶν εἰς ἕνωσιν ἐμπεριεχομένην εἰς τὸ ἔλαιον ἢ τοιαύτην σχηματιζομένην ἐν τοῖς ἐντέροις. Ἀπὸ τὸν φλοιὸν τῶν σπερμάτων, ἔνθα καὶ μόνον ἀπαντᾶται, ἀπεμονώθη τελευταίως τὸ κληθὲν κροτωνέλαιον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει κολοσσιαίαν καθαρτικὴν ἰκανότητα.

Τὸ κικινελαίον (ἢ ἔλαιον κίκινον, ὡς καλεῖται ἐν τῇ ἰατρικῇ) ὀφείλει τὴν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους εὐρείαν διάδοσίν του εἰς τὰς θεραπευτικὰς του ταύτας ιδιότητας, αἵτινες ἀνεκαλύφθησαν τὸ πρῶτον ὑπὸ

τοῦ Rheede κατὰ τὸ 1675 καὶ ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν εὐρύτεραν εἰσαγωγὴν καὶ καλλιέργειάν του ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην χρησιμοποιούμενον ἔλαιον ἐξάγεται διὰ πίεσεως ἀποφλοιωθέντων σπερμάτων ἐν ψυχρῷ, ὁπότε αἱ δηλητηριώδεις οὐσίαι τοῦ περιβλήματος αὐτῶν παραμένουν εἰς τὰ ὑπολείμματα καὶ ἀκολούθως ὑποβάλλεται εἰς ἐξευγενισμόν. Διὰ ἰατρικοὺς σκοποὺς προτιμῶνται τὰ ἔλαια τὰ προερχόμενα ἓκ φυτῶν καλλιεργουμένων εἰς ψυχρὰς περιοχὰς ἀπὸ τὰ ἓκ φυτῶν τῶν τροπικῶν χωρῶν. Παρέχεται εἰς δόσιν μέχρι 15 γρ. εἴτε ὡς ἔχει εἴτε ὡς γαλάκτωμα εἴτε καὶ ὑπὸ μορφὴν εἰδικῶν σκευασμάτων. Εἰς μεγαλυτέραν ποσότητα προκαλεῖ ἰσχυρὰς ἐντερικὰς ἀνωμαλίας.

Τὸ κικινελαίον χρησιμοποιεῖται ἐπίσης ὡς ἀριστον κοσμητικὸν ὑλικόν, ἦτοι πρὸς παρασκευὴν συντηρητικῶν τοῦ δέρματος ἢ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς. Θεωρεῖται ὡς ὑποβοηθῶν τὴν τριχοφυΐαν, πολλὰ δὲ ἓκ τῶν σχετικῶν φαρμάκων ἔχουν ὡς βάσιν τὸ κικινελαίον ἢ συστατικὰ αὐτοῦ.

Εἰς τὴν βαφικὴν. Ἄλλη παλαιὰ ἐπίσης χρησιμοποιήσις τοῦ ἔλαιου τούτου εἶναι εἰς τὴν βαφικὴν καὶ κλωστοῦφαντουργίαν διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ παρασκευὴν εἰδικοῦ ὑλικοῦ, τοῦ καλουμένου ἔλαιου τουρκικοῦ ἐρυθροῦ. Τὸ παρασκεύασμα τοῦτο, καθ' ὃ διαλυτὸν εἰς τὸ ὕδωρ, ὑποβοηθεῖ τὴν διαβροχὴν καὶ τὸ μαλάκωδα τῆς ἰνὸς καὶ ἐπομένως συντελεῖ εἰς τὴν στερεότητα καὶ λαμπρότητα τῆς βαφῆς. Ἡ παρασκευὴ του ἐπιτυγχάνεται διὰ κατεργασίας τοῦ κικινελαίου μετὰ θειικοῦ ὀξέος, τῆς καλουμένης σουλφουρώσεως, συνετέλεσε δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς βασιζομένην περαιτέρω παρασκευὴν καὶ ἄλλων ὕδατοδιαλυτῶν ἔλαιων.

Ως λιπαντικὸν μέσον. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔκμεκατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατ' ἐξοχὴν περιζήτητον τὸ κικινελαίον εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ του ὡς λιπαντικοῦ ἔλαιου τῶν πολυστρόφων ἰδίως μηχανῶν. Αἱ ιδιότητες τοῦ λίαν χαμηλοῦ σημείου πήξεως καὶ τῆς χαμηλῆς ὀξυτῆτος τὴν ὁποίαν παρουσιάζει τὸ φέρουν εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῶν ἄλλων λιπαντικῶν καὶ

τὸ βιομηχανικὸν κέρδος μένει εἰς τὸν τόπον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἐργασίας τὰ κερδίζουν οἱ εἰς τὰ ἐργαστάσια ταῦτα ἐργαζόμενοι Ἕλληνες.

Συγχρότως παράγεται ὡς δευτερευόν προϊόν ὁ σάπων ὁ ὁποῖος προσφέρεται εἰς τὴν κατανάλωσιν εἰς τιμὴν εὐθυνοτέραν ἐκείνης πού θὰ εἶχεν ἂν παρασκευάζετο κατ' εὐθείαν ἀπὸ ἐλαιόλαδον.

ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑΣ